

دلیل تضرع و ناله‌های شبانه پیامبر(ص) چه بود

استاد درس خارج حوزه علمیه در تفسیر آیاتی از قرآن گفت: از عایشه نقل است که نصف شب از خواب بیدار شدم و دیدم پیامبر(ص) در گوشه‌ای روی خاک به سجده افتاده‌اند و ناله می‌کنند؛

استاد درس خارج حوزه علمیه در تفسیر آیاتی از قرآن گفت: از عایشه نقل است که نصف شب از خواب بیدار شدم و دیدم پیامبر(ص) در گوشه‌ای روی خاک به سجده افتاده‌اند و ناله می‌کنند؛ از پیامبر(ص) سؤال کردم شما که گناهی نداری و عبد مطیع هستی چه نیازی به این مقدار گریه و ناله، ایشان پاسخ داد من باید شکر این نعماتی که خدا به من داده است را به جا بیاورم.

مهدی هادوی تهرانی به گزارش ایکننا، آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی؛ استاد درس خارج حوزه علمیه قم، ۱۶ مهرماه در ادامه سلسله جلسات تفسیری خود به تفسیر آیاتی از سوره مبارکه انسان پرداخت که متن سخنان وی به شرح زیر است:

قَاصِرٌ لِحْكُمْ رَبِّكَ وَلَا تُطِيعُ مِنْهُمْ أَيْمًا أَوْ كَفُورًا؛ وَادَّكَّرَ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا؛ وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا؛ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا تَقِيًّا. خداوند تاکید فرمود علت کفور بودن آنان به این است که دنیا را دوست دارند و «وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا تَقِيًّا»؛ و آخرت را رها می‌کنند. در اینجا این شبهه پیش می‌آید که خداوند فرمود که ما قرآن را بر تو نازل کردیم و تو صبور باش و از گناهکاران و کافران اطاعت نکن «وادکر اسم ربک ...» و فرمود شب و روز ذکر خدا داشته باش و تسبیح بگو، حال اگر این‌ها چنین افرادی هستند چرا این افراد زبان نفهم و بدجنس را نصیب ما کردی. ولی خداوند در ادامه جواب داده است: تَحْنُ خَلْقَانَهُمْ وَشَدَدَاتَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا؛ ما این‌ها را خلق کردیم و می‌دانیم اهل دنیا هستند و می‌دانیم که چه کاره هستند.

فیض دائمی خدا به عالم خلقت

در مورد خلقت در یکی دو قرن قبل در غرب نظریات عجیب و غریبی مطرح شد از جمله خدای ساعت ساز و خدای بازنشسته یعنی خدا این عالم را خلق کرده است ولی هر چند وقت یکبار که خرابی پیش می‌آید دوباره عالم را کوک می‌کند و برخی هم گفتند خدا عالم را خلق و رها کرده است و عالم خودش کار می‌کند در حالی که براساس آیات و روایات و فلسفه به خصوص حکمت متعالیه خداوند هر لحظه در حال خلق است؛ کل یوم هو فی شان. خداوند آن به آن فیض خود را در عالم جاری می‌کند مانند چراغی که دائما باید انرژی داشته باشد تا بتواند روشن بماند.

عقل می‌گوید وقتی آیه فرمود ما این افراد را خلق کردیم یعنی دائما به آن‌ها وجود می‌دهیم. وَشَدَدَاتَا أَسْرَهُمْ؛ ابن عباس، «اسر» را خلق نامیده است؛ برخی اسر را قوه دانسته‌اند و شیخ طوسی هم آن را به معنای محکم کردن معنا کرده است. خداوند فرموده است ما این‌ها را خلق کرده و بیچ و مهره بدنشان را محکم کردیم.

گویا این جوابی بر یک سؤال و شبهه بوده است که در دل انبیاء وجود داشته است که خدایا چرا ما را برای این افرادی فرستادی که خودت خلق کرده‌ای و تاکید هم داری که زبان نفهم و آثم و کفور هستند. وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا؛ اگر بخواهیم به راحتی آن‌ها را تبدیل می‌کنیم و این برای ما کاری ندارد.

تداوم سختی مؤمنان حتی در دوره ظهور

خداوند قصد دارد بگوید کار این‌ها دست ما است و ما طبق حکمت خودمان اینگونه خلق کردیم و این حکمت برای امتحان انبیاء و مؤمنان است وگرنه اگر قرار بود با یک انگشت اشاره پیامبر(ص) این افراد مؤمن و خوب شوند دیگر شعب ابیطالب(ع) و هجرت و آن همه جنگ و غزوه و سربه‌مانند نبود؛ ما گاهی این تصور غلط را در مورد امام زمان(عج) هم داریم و فکر می‌کنیم ایشان که تشریف بیاورند با یک حرکت همه دشمنان را نابود خواهند کرد در حالی که اگر بنا بر این بود پیامبر(ص) مقامشان بالاتر بود.

خداوند می‌فرماید من انسان‌ها را اینطور خلق کرده‌ام و ابزاری هم که فرستاده‌ام ذکر و یاد خداوند و صبر و استقامت در این مسیر است. خداوند این درس را به ما می‌دهد که دنبال این نباشید که با قدرت‌های استثنایی بخواهید کار کنید و باید این سختی‌ها را تحمل کنید و مهمترین راه برای تحمل این سختی، یاد خداوند است.

از عایشه نقل است که نصف شب از خواب بیدار شدم و دیدم پیامبر(ص) در اتاق و کنار من نیستند و وقتی جست‌وجو کردم دیدم در گوشه‌ای روی خاک به سجده افتاده‌اند و ناله می‌کنند؛ عایشه از پیامبر(ص) سؤال می‌کند که شما که گناهی نداری و عبد مطیع هستی چه نیازی به این مقدار گریه و ناله و ایشان پاسخ می‌دهد من باید شکر این نعماتی که خدا به من داده است را به

جا بیاورم. البته درک این مسئله شاید برای خانواده انبیاء هم سخت بوده است. ما وقتی با برخی از علمای بزرگ مانند آیت الله بهاءالدینی حشر و نشری داشتیم همین حالات را حس می کردیم یعنی ایشان گریه شبانه و ناله و زاری داشتند ولی در مواجهه با افراد عادی، در حد فهم آن ها از امور ساده دنیوی حرف می زدند.

شرایط پیامبر(ص) در تبلیغ دین بسیار دشوار بود زیرا مردم این تصور را داشتند که ایشان تا دیروز مانند بقیه زندگی می کرده است و ناگهان مدعی نبوت شده و اینکه بر او وحی می شود لذا باور این مسئله برای آنان سخت بود و چه بسا اگر ما هم در دوره ایشان بودیم معلوم نبود ایمان بیاوریم.

عظمت پیامبر(ص) برای ما قابل درک نیست و ائمه(ع) با آن مقام، با عظمت زیادی از ایشان یاد می کردند. بنابراین کار پیامبر(ص) بسیار سخت بود و در این شرایط خداوند فرمود: واذکر اسم ربک.

خاطره ای از سیدحسین نصرالله

یک جمله ای را در اینجا در مورد سیدحسین نصرالله بگویم؛ ایشان در هنگام شهادت ۶۴ سال سن داشت و وقتی به دبیرکلی حزب الله انتخاب شد، ۳۲ سال سن داشت و بنده تصور می کردم سن خیلی کمی برای این جایگاه مهم است ولی ۳۲ سال مدیریت او نشان دهد که رهبری بسیار قوی ای دارد؛ خیلی شخصیت دوست داشتنی بود.

ایشان خودشان نقل می کردند که گاهی فشارهای زیادی بر ما وارد می شد، دشمن حملات شدیدی داشت و سختی ها زیاد بود و خدمت آقا(مقام معظم رهبری) رسیدم و گفتم آقا من واقعا تحمل این سختی ها را ندارم و فرد دیگری را جای من بگذارید؛ آقا فرمودند شما که ریشتم سیاه است ما که ریشمان سفید شده چه بگوئیم و بعد فرموده بودند آزار و اذیت ها زیاد است و گاهی اذیت دوستان بیشتر از دشمنان است. جفا از دوست خیلی سخت است. به نظر بنده این تعبیر ساده به نحوی مضمون همین آیات مورد بحث است.

به ما سفارش شده است که وقتی حاجتی داریم و به جای اینکه به این در و آن در بزنیم دو رکعت نماز بخوانیم و حاجتمان را از خدا طلب کنیم؛ ایشان هم به سیدحسین گفته بودند وقتی فشارها زیاد شد خلوتی با خدا داشته باش. سیدحسین خودش تاکید می کرد که من بعد از این جلسه با آقا هر بار که مشکلات زیاد می شد همین نسخه تضرع و نماز حاجت را دنبال می کردم و مشکلاتمان حل می شد.

بنده به خاطر دارم که در جنگ هم گاهی لحظات بسیار سختی ایجاد می شد و رزمندگان به تضرع و زاری می پرداختند و این آیات نسخه برای حل مشکلات است. به تعبیر امام حسن(ع)، سختی کلید حل مشکلات است و امام سجاد(ع) هم در دعا دارند که خدایا من تو را به خاطر سلامتی شکر کنم یا به خاطر بیماری.

به هر حال ذکر خدا و ارتباط خالصانه با خدا یکی از بهترین راه ها برای حل مشکلات است و به خصوص تسبیح و ذکر شب. به خصوص شب های جمعه را که همه اولیا در عرش جمع هستند بیشتر باید قدر بدانیم.